

**Azil ak Estati Pwoteje Tanporè:
Èske mwen ta dwe aplike pou youn oswa lòt oswa toude?¹**

Azil se pwoteksyon legal pou moun ki te pèsekite nan tan lontan oswa ki pè mal nan lavni nan peyi yo. Pou genyen azil, anjeneral yon moun dwe montre ke moun oswa moun ki fè mal la yo vize espesyalman moun k ap chèche azil la. Domaj la dwe pou yon rezon lalwa rekonèt: ras, relijyon, nasyonalite, opinyon politik, oswa akòz yon karakteristik yon moun pa ka chanje oswa pa ta dwe oblije chanje, tankou sèks oswa oryantasyon seksyèl. Moun ki genyen azil yo souvan gen dwa rete Ozetazini pou tout tan.

Estati Pwoteje Tanporè (Temporary Protected Status, TPS) se yon gwo fòm soulajman pou moun ki soti nan peyi Etazini detèmine ki te fè eksperyans dezast natirèl oswa konfli ame. Pou kalifye, yon aplikan dwe montre ke li te Ozetazini nan moman deziyen an e ke li satisfè lòt kondisyon. Aplikan TPS yo pa oblije etabli ke yo pral blese dirèkteman, oswa ke yo gen plis risk konpare ak lòt moun nan peyi lakay yo. TPS se pwoteksyon tanporè epi li pa mennen dirèkteman nan estati pèmanan Ozetazini.

Anpil moun ki kalifye pou TPS ka pè tou pou yo retounen nan peyi yo pou rezon ki ta ka fè yon demann azil. Men kèk bagay ou dwe konsidere si w ap deside si w ap chèche azil, TPS, oswa toude:

Mwen gen TPS e mwen pè retounen nan peyi mwen. Èske mwen ta dwe konsidere azil?

Piske TPS se sèlman tanporè, si ou gen yon pè pou w retounen nan peyi ou ki konekte ak youn oswa plizyè rezon ki souliye pi wo a, ou ka vle eksplòre azil. Sonje, gen yon pè jeneral pou ajitasyon, povrete, oswa vyolans ki pa dirije sou ou ka pa kalifye ou pou azil.

Mwen pa sèten si mwen nan pwosedi depòtasyon ("retire"). Èske gen yon fason pou mwen tcheke?

Si ofisyèl imigrasyon yo te arete w nan peyi Etazini, oswa si ou te aplike pou benefis imigrasyon anvan, ou ka resevwa dokiman ki gen ladann yon nimewo 9 chif ki rele "A-number" ou. Si yo te ba w yon nimewo A, ou ka tcheke si w nan pwosedi pou retire w epi si w gen yon dat tribinal k ap vini lè w itilize sit entènèt sa a: <https://acis.eoir.justice.gov/en/>. Ou kapab rele tou 1-800-898-7180. Si nimewo w la se pa sistèm nan, ou gen plis chans pa nan pwosedi pou retire elèv la, men li ta ka nan tan kap vini an. Ou ta dwe tcheke regilyèman pou asire w ke ou pa rate yon odyans.

¹ Se National Immigrant Justice Center (NIJC) ki te prepare dokiman sa a. Li gen entansyon bay konsèy jeneral sou azil ak TPS, men se pa yon gid konplè sou nenpòt fòm sekou epi li pa ta dwe konsidere kòm konsèy legal oswa itilize pou detèmine kalifikasyon pou TPS oswa azil.

Mwen gen TPS epi mwen pa nan pwosedè pou retire. Èske mwen ta dwe aplike pou azil?

Si w pa nan pwosedè pou w ranvwaye w epi w aplike pou azil, gouvènman an ka pouswiv depòtasyon w si yo pa akòde ka azil ou a. Yo ka refere ka w la bay tribinal imigrasyon pou yon lòt revizyon sou demann azil ou a. Menmsi li pa komen, li posib pou yon jij imigrasyon antre nan yon lòd ranvwa kont yon moun ki gen TPS. Si w pa nan pwosedè pou retire w epi w aplike pou TPS sèlman, chans pou w mete w nan pwosedè pou w retire w lè TPS fini ka pi ba. Li enpòtan pou w pale ak yon avoka sou fòs demann azil ou anvan ou ranpli yon fason pou w ka pran yon desizyon enfòmè sou si w dwe pran risk sa a.

Mwen gen TPS epi mwen nan pwosedè pou retire. Èske mwen ta dwe chèche azil tou?

Si w genyen TPS epi w nan pwosedè pou retire w la, ou ka mande jij la pou l kontinye oswa pou l fèmen administrativman (oswa “pran yon poz”) dosye w pandan w gen TPS. Oswa, ou ka prefere kontinye ak demann azil ou a pou w prezante enfòmasyon ak prèv yo pandan ke yo fre. Sonje byen, pou w ka genyen azil, ou dwe montre mal ou pè a se akòz yon rezon ki pwoteje. Si ou gen krentif pou domaj akòz yon rezon ki pwoteje - e pa sèlman paske nan pwoblèm jeneral nan peyi ou - ou ka vle mande azil nan pwosedè pou retire elèv la. Tribinal la ka sispann ka w la si w ap chèche azil men w parèt elijib pou TPS, men ou ka mande tribinal la pou l kontinye ak ka azil ou si w vle. Si yo refize ka azil ou pandan w toujou gen TPS, ou ka toujou mande tribinal la pou l sispann ka w la, men li posib ke refi azil la pral lakòz pwoblèm nan ka w lè TPS fini.

Si mwen te deja aplike pou azil epi kounye a mwen vle aplike nan TPS, èske mwen ka fè sa?

Si w gen yon aplikasyon azil ki annatant epi w kalifye tou pou TPS, ou ka aplike pou TPS. Si ka azil ou a nan tribinal imigrasyon, ou ta ka mande jij la kontinye oswa administrativman fèmen ka azil ou a pandan tout tan ou genyen TPS. Si w chwazi sèlman pou chèche azil pou kounye a, ou ka toujou anmezi pou w aplike pou TPS alavni toutotan w ranpli kondisyon TPS yo.

Si mwen aplike pou TPS kounye a men mwen ka vle aplike pou azil alavni, èske m ap kapab fè sa?

Anjeneral, li nesèsè pou w aplike pou azil nan yon ane apre ou rive nan peyi Etazini. Sepandan, moun ki gen lòt pwoteksyon – tankou TPS – ka kalifye pou yon eksepsyon nan règ depoze yon ane si yo ranpli san pèdi tan pou azil apre estati TPS yo fini. Moun ki chwazi chèche TPS kounye a epi ki vle konsidere azil alavni gendwa kapab aplike pou azil lè TPS fini, men yo ta dwe kòmanse prepare bonè pou posiblite sa a. Sonje ke kondisyon peyi yo ak prèv yo ka chanje sou tan, kidonk tann pou aplike pou azil ka riske.

E si mwen vle aplike pou azil men mwen pa jwenn yon avoka pou ede m?

Gen kèk avoka ki kapab ede ak aplikasyon TPS yo ka pa kapab ede ak zafè azil. Ka azil yo pran anpil tan pase aplikasyon TPS epi yo mande anpil plis resous. Si avoka TPS ou a pa ka ede w ak ka azil ou a men ou toujou vle aplike pou azil, ou ka jwenn yon lòt avoka pou ede w ak pati sa a nan ka w la. Li trè enpòtan pou w di nenpòt avoka w ap travay avèk yo sou tout aplikasyon w te ranpli oswa ou planifye pou w ranpli. Si ou pa ka jwenn yon avoka pou ede w ak ka azil ou a, ou ka aplike pou azil san yon avoka. Si w nan pwosedè ranvwa devan Tribinal Imigrasyon Chicago epi ou ta renmen èd pou w ranpli yon demann azil poukont ou, ou ka rele Lij Asistans Tribinal Imigrasyon NIJC a nan 312-660-1328.